

keppi ja porkkana

Valtiosektorin jäsentiedote 1/2018

TÄSSÄ NUMEROSSA

- **Virka- ja työehtosopimusneuvottelut käyty tältä erää**
- **Valtiolla tiukat virka- ja työehtosopimusneuvottelut – uusi sopimus**
- **Neuvotellen ja sopien**
- **Puheenjohtaja Jonne Rinne: Valtion neuvottelukunnalla on tärkeä rooli ympäri vuoden**
- **Pitkän linjan konkari LUKE:n pääluottamusmies Timo Mäkinen**

PÄÄKIRJOITUS

Virka- ja työehtosopimusneuvottelut käyty tällä erää

Julkisella sektorilla ryhdyttiin käymään neuvotteluita uusiksi virka- ja työehtosopimuksiksi viime vuoden loppu-metreillä ja ne tiivistyivät tammikuun lopulla. Neuvottelut olivat takkuiset eikä tavoiteaikataulussa tällä kierroksella ihan pysytty. Kunnan sopimusten synnyttyä saatiin valtiol-lekin aikaan varsin tyydyttävä, yleisen linjan mukainen neuvottelutulos helmikuun toisella viikolla.

Akavalaisten liittojen jäseniä edustavalle neuvottelujärjestölle JUKOLle on tällä neuvottelukierroksella ollut tärkeätä osoittaa, että julkinen sektori on oma kokonaisuutensa, jonka arvo ei ole vientisektoreita vähäisempi. Siksi JUKOn hallitus osoitti ryhdikkäästi tukevansa yliopistosektorin umpisolmuun menneitä neuvotteluita jättämällä kunnan ja valtion neuvottelutuloksen vahvistamisen pöydälle ensimmäisessä kokouksessaan.

Vieläkään eivät nykyaikaiset työtekemisen tavat (mm. matkalla tehtävä työ, eri etätyömuodot) tulleet tunnustetuiksi siinä laajuudessa, jota tavoitelimme. Uudessa sopimuksessa kuitenkin parannettiin uudistusten tekemisen edellytyksiä mm. kohentamalla luottamusmiesten asemaa. Tämä on hyvin tärkeätä paikallisen sopimisen laajetessa, sillä vain aidosti

sopimalla tasavertaisten neuvotteluosapuolten kesken syntyy hyviä tuloksia.

Palkankorotukset ja saavutettu neuvottelutulos osoittavat myös, että julkisen sektorin työllä on arvoa ja arvostusta, vaikka julkisuus meitä ajoittain ankarasti ryöpyttääkin. Osaavaa virkaväkeä tarvitaan, jotta valtakunnan rattaat pyörivät tulevaisuudessakin. Ollaan työstämme ylpeitä!

Valtion leipä, tuo kapeaksi, vaan ei aina enää pitkäksi mairittu, on siis kelpo eväs matkalle. Vaikka talven pakkasennätykset paukkuvat maaliskuun alussa, on kevät tulossa. Toivotan kaikille aurinkoisia kevätpäiviä ja työniloa muutosten keskelle!

Outi Parikka
Neuvottelupäällikkö
Agronomiliitto

Valtiolla tiukat virka- ja työehtosopimusneuvottelut

Valtion neuvottelupöydässä jukolaisia edustivat neuvottelupäällikkö Markku Nieminen JUKO:n toimistosta sekä valtion neuvottelukunnan edellinen puheenjohtaja ja Lakimiesliiton toiminnanjohtaja Jore Tilander.

Jore Tilanderin mukaan erittäin positiivista oli, että tällä neuvottelukierroksella palkansaajapuolen yhteistyö sujui viestintää myöden saumattomasti. Sen sijaan työnantajan toimintaa voidaan syystäkin kummastella: ”Työnantaja otti ajoittain letkajenkamaisia taka-askeleita vetäen takaisin aiempia esityksiään. Tämä oli osoitus julkisen sektorin vahvasta työnantajakoordinaatiosta, jossa Kuntatyönantajilla oli vahva rooli.” kuvailee Tilander

Neuvottelijat kävivät lähes kolme kuukautta ajoin turhauttaviakin kes-

kusteluja uuden sopimuksen tavoitteista ilman varsinaista etenemistä, kunnes viimeisenä neuvotteluilta päästiin vihdoinkin todellisen sopimisen tasolle. Sopimuslakohtaisella kierroksella pitäisi päästä korjaamaan tekstejä – näin ei kuitenkaan suuremmassa määrin tällä kierroksella tapahtunut. Syntynyt neuvottelutulos on kuitenkin tasoltaan yksityistä sektoria vastaava ja kokonaisuudessaan varsin tyydyttävä, arvioi Tilander. Oman jännityksensä toi tilanteeseen vielä JUKOn hallituksen jämäkkä päätös tukea umpisolmuun ajautuneita yliopistosektorin neuvot-

teluita jättämällä syntyneiden neuvottelutulosten vahvistaminen pöydälle odottamaan em. tilanteen ratkeamista. Yliopistosektorin sovintoesitys tuli hyväksytyksi 6.3.2018, jonka jälkeen myös kaikkien jukolaisten sektorien neuvottelutulokset vahvistettiin JUKOn hallituksessa. ■

Teksti **Arja Varis**, LOIMU

Uusi sopimus on pituudeltaan 26 kk

Sopimuskausi on 1.2.2018 – 31.3.2020 (26kk) ja palkankorotukset yhteensä 3,45%. Ne jakautuvat yleiskorotuksiin (yhteensä 2,10%) ja virastoeriin (yhteensä 1,35%).

Yleiskorotukset tehtäväkohtaisiin palkkoihin

1.4.2018 1,00%
1.4.2019 1,10% kuitenkin vähintään 24€

Euromääräinen vähimmäiskorotus 24 euroa tuottaa keskimääräisin heijastuksin on 30 euroa. Leikkauspiste tehtäväpalkassa n. 2182 euroa. Noin 27 prosenttia valtion työskentelevistä on euromääräisen korotuksen piirissä.

Virastoerät (paikalliset erät)

1.6.2018 0,60% neuvoteltava 15.5.2018 mennessä (+2kk)
1.4.2019 0,75% neuvoteltava 15.3.2019 mennessä (+2kk)

Mikäli jaosta ei virastossa synny sopua, erät jaetaan ns. perälautana eli prosentuaalisena yleiskorotuksena kaikille. Fuusioituvien virastojen osalta sovittiin joistain erityismenettelyistä.

Euromääräisten palkkojen ja lisien yleiskorotus

Euromääräisinä vahvistettuja tai sovittu kuukausipalkkoja ja tuntipalkkaisten henkilöiden tuntipalkkoja tarkistetaan 1.4.2018 alkaen 1,00 prosentilla ja 1.4.2019 1,1 prosentilla, kuitenkin vähintään 30 eurolla. Samoilla prosenteilla korotetaan myös lisiä, jotka aiemminkin ovat kuuluneet yleiskorotusten piiriin.

Tuloksellisuuteen perustuva kertaerä tammikuussa 2019

Sopimuksessa sovittiin myös erillisestä kertaerästä, jonka maksaminen perustuu virastojen tuloksellisuutta edistävien ja tuottavuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen vuosina 2018 ja 2019. Virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9. ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka ja jolla on tänä aikana ollut vähintään yksi paikallinen päivä, makse-

- ▶▶ taan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta (=poissaoloajan palkka). Osa-aikaisessa työssä olevan kertaerän suuruus määräytyy 18.11.2018 voimassa olleen osa-aikaprosentin mukaisesti.

Muita muutoksia:

Mitään suuria muutoksia ei ns. sopimusten teksteihin tullut. Ohessa merkittävimpiä uudistuksia:

- Luottamusmiesten asemaan ja vähimmäispalkkioihin saatiin hieman korjausta. Viraston valmistautuessa muutoksiin, on luottamusmiehen ajankäytön tarvetta aina arvioitava erikseen. Vähimmäispalkkioihin tehtiin 4%:n korotus ja uusi vähimmäispalkkio on 80 euroa kuussa.
- Työaikasopimuksessa työajaksi katsottavaan aikaan lisättiin aika, jonka henkilö on työ- tai vapaa-aikana kuultavana todistajana tuomioistuimessa asiassa, jossa valtio on asianosainen tai jossa virkamies tai työntekijä on työtehtäviä hoitaessaan joutunut asianomistajan asemaan taikka johon hänet on kutsuttu valtion työnantajaviranomaisen tai virallisen syyttäjän puolesta sekä kuulemiseen edellä mainituissa tilanteissa poliisikuulustelussa
- Jatkossa työvuoroluetteloa voidaan muuttaa myös asianomaisen virkamiehen tai työntekijän toivomuksesta, mikäli muutoksesta sovitaan työnantajan kanssa.
- Tähän saakka hälytysrahaa on voinut maksaa vain sellaisissa töissä, joissa tehtäviin keskeisesti kuuluu koneiden, laitteiden tai ohjelmistojen taikka muiden teknisten toimintojen ja prosessien häiriöttömyyden varmistaminen. Jatkossa tällaista rajoitusta ei ole.
- Tapauksiin, joissa on annettava vapautus työstä, lisättiin myös äitiysneuvolakäynnit, mikäli niitä ei voi toteuttaa vapaa-aikana. Kyseisten käyntien vuoksi vajaan jäänyttä työaika ei saa teetättää takaisin, vaan henkilö saa kyseisen poissaolon ajalta normaalin palkan.
- Ratkaisun yhteydessä sovittiin myös työhyvinvointia edistävistä toimenpiteistä ja painotettiin osapuolten yhteistä näkemystä siitä, että valtion henkilöstön muutosturvaa valmistellaan yhteistyössä pääsopijajärjestöjen kanssa.
- Sopimuskauden työtään jatkavat osapuolten yhteiset työryhmät eli matkatyöryhmä, tilastotyöryhmä, työaika-työryhmä ja valtion palkkausjärjestelmätyöryhmä ■

JUKO®

Neuvotellen ja sopien

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO on korkeasti koulutettuja edustavan julkisen alan yhteenliittymä. Valtiolla työskentelevien edunvalvonnasta huolehtii JUKOn valtion neuvottelukunta.

Valtakunnallisena pääsopijajärjestönä JUKO on vuodesta 1995 lähtien neuvotellut julkisen sektorin ja näihin verrattavissa olevien alojen akavalaisten virka- ja työehtosopimukset, joissa sovitaan palkoista ja muista palvelussuhteen ehdoista.

JUKOon kuuluu kahdeksan jäsenyhdistystä, joilla on henkilöjäseniä yhteensä runsaat 200 000. Heistä valtiolla on noin 20 prosenttia.

JUKO ry on pääsopijajärjestö kirkon, kunnan, valtion ja yliopistojen sopimusaloilla. JUKO ry:n nimissä on useita keskustason virka- ja työehtosopimuksia. Näiden lisäksi on lukuisia paikallisia tai virasto- ja laitoskohtaisia sopimuksia.

JUKOn sektorikohtaisesti toimivat neuvottelukunnat päättävät niitä koskevat virka- ja työehtosopimukset ja kannanotot sekä tekevät näitä koskevat hyväksymis- tai hylkäämisesitykset JUKOn hallitukselle. ■

Edellisessä Keppi- ja Porkkana tiedotteessa esitelty virkamieslain uudistus on juuttunut eduskuntaan eikä valitusoikeus valtion virantäytöstä ole vielä tullut voimaan. Jäämme odottamaan.

Puheenjohtaja Jonne Rinne:

Valtion neuvottelukunnalla on tärkeä rooli ympäri vuoden

Kun henkilöstön kehittämispäällikkö Jonne Rinne valittiin Suomen Poliisijärjestöjen Liiton (SPJL) puheenjohtajaksi lokakuussa 2017, hän korosti, että puheenjohtaja ei päättää liiton linjaa, vaan edustaa sitä ja taistelee sen puolesta etulinjassa. Samassa hengessä Rinne johtaa myös JUKOn valtion neuvottelukuntaa.

Rinne on työskennellyt yli 16 vuotta turvallisuusalalla, aluksi Ilmavoimien Viestikoulussa ja yksityisessä vartiointialan yrityksessä. Poliisiura alkoi nuorempana konstaapelina Jyväskylässä vuonna 2003 ja jatkui vanhemman konstaapelin, vanhemman rikoskonstaapelin ja rikosylikonstaapelin tehtävien kautta Keski-Suomen poliisilaitoksen talouspäälliköksi ja lopulta Sisä-Suomen poliisilaitoksen henkilöstön kehittämispäälliköksi.

Joku saattaisi luulla, että vankka ”koppalakkitauka” tekisi Rinteestä taipuvaisen käskyttämään joukkojaan. Totuus on toinen, sillä johtajana Rinne korostaa avoimuutta, keskustelua ja yhteistyötä. Tietoa ei pantata ja keskustelulle on varattava aikaa. Kaikki tämä tähtää kuitenkin tehokkaaseen toimintaan jäsenten etujen puolesta.

Rinne on valmis pistämään itsensä tulilinjalle jäsenten puolesta, mutta hän haluaa varmistaa, että hänen ajamansa asiat ovat yhteisesti sovittuja. Tämä toiminta-ajatus sopii niin SPJL:ään kuin JUKOn valtion neuvottelukuntaakin (VNK), jonka johtoon Rinne valittiin 22.1.2018.

– Alussa jokaisella jäsenliitolla on luonnollisesti omat intressinsä, mutta neuvottelukunnassa niitä joudutaan sulauttamaan yhteen. Haasteista huolimatta yhteistyö on ollut hedelmällistä, vaikka itse kukin on saattanut joutua luopumaan jostakin edustamansa lii-

Jonne Rinne

- EMBA, Tampereen teknillinen yliopisto/Poliisiammattikorkeakoulu 2018
- Hallintotieteen maisteri, Itä-Suomen yliopisto 2015
- Kauppatieteiden maisteri, Jyväskylän yliopisto 2013
- SPJL:n puheenjohtaja 27.10.2017–
- Henkilöstön kehittämispäällikkö, Sisä-Suomen pl 2014–2017
- Poliisiura alkoi Jyväskylän kihlakunnan poliisilaitoksella 2003
- Syntynyt 16.5.1981

ton tavoitteesta yhteisen neuvottelukunnan aikaansaamiseksi, Rinne kuvaa ensimmäistä kuukauttaan VNK:n johdossa.

Hän kiittää myös valtiosektorin neuvottelijoita Markku Niemistä ja Jore Tilanderia sekä JUKOn johtoa hyvästä yhteistyöstä:

– Yhteistyö sekä neuvottelijoiden että JUKO:n johdon kanssa on ollut mutkatonta. Toki neuvottelijat joutuvat tekemään itsenäisiä ratkaisuja neuvottelujen tilanteesta riippuen, mutta koordinaatio on toiminut sekä neuvottelujen aikana että niiden välillä, kun viestintään on panostettu oikealla tavalla.

Vaikka Rinne korostaa viestinnän

merkitystä, hän ei diskuteeraa diskuteeraamisen vuoksi, vaan kehittääkseen toimintatapoja ja valmiutta tarttua eteen tuleviin haasteisiin. Tämä tarkoittaa, että VNK ei vaivu horrokseen, vaikka neuvottelutulos on saavutettu.

– Neuvottelut ovat VNK:n olemassaolon keskeinen syy, mutta niiden välillä tapahtuva toiminta vähintäänkin yhtä tärkeää. Työryhmien työskentelyyn osallistumisen ohella neuvottelukunnalla on keskeinen rooli tiedon jakamisessa. Työnantajapuoli ei toimi tyhjiössä neuvotteluiden välillä, vaan koordinoi toimintaa ministeriöiden ja virastojen välillä. Myös työntekijäpuolen on oltava valppaina sekä valmiina jakamaan tietoa ja omia kokemuksia. ■

Teksti: **Sari Haukka**, SPJL

Kuva: **Katja Almgren**, SPJL

Pitkän linjan konkari LUKE:n pääluottamusmies Timo Mäkinen

jäi pitkän luottamusmiesuran päätteeksi hyvin ansaitulle eläkkeelle.
Kyselimme Timolta luottamusmiestehtävään liittyvistä asioista.

Timo tuli olleeksi noin kuusi vuotta putkeen pääluottamusmiehenä ja ennen sitä vaihtelevasti sekä moninkertaisesti tuon ajan luottamusmies- ja työsuojelutehtävissä. Oma varsinainen tehtävä hänellä oli erikoistutkija kalankasvatuspuolella. Viimeiset vuodet hän oli osa-aikainen ja teki pelkästään luottamusmiehen töitä.

”En osannut kieltäytyä”

Timo kertoo lähteneensä aikoinaan mukaan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen edunvalvontatyöhön ja luottamusmieheksi, kun ei kehdannut sanoa ei kyselijälle. Sitten hän kuitenkin tuli vakuuttuneeksi luottamusmiestoiminnan tärkeydestä ja välttämättömyydestä työyhteisön tasapainolle ja hyvinvoinnille.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos tuli fuusion myötä osaksi Luonnonvarakeskus LUKEa, jossa oli aluksi noin 1800 henkeä, mutta nyt enää, mm. irtisanomisten seurauksena, noin 1300. Jukolaisia edustettavia on koko ajan ollut noin 700. YT-neuvotteluiden seurauksena toteutetut henkilöstön vähennykset eivät vielä ole pureet akavalaiseen tutkijajoukkoon kuten muihin henkilöstöryhmiin.

Haasteita ja onnistumisia

Entisessä RKTL:ssä erityisenä haasteena olivat jotkut tulehtuneet henkilösuhteet ja paikallisen sopimisen vaikeudet. Molemmista tosin aina selvittiin melkein kuivin jaloin, tote-

Timo Mäkinen

aa Timo. LUKEssa on fuusion jäljiltä toteutettu todella kovaa henkilöstöpolitiikkaa. Irtisanomisia ja kovia järjestelypäätöksiä on tehty. Suurimpana ongelmana Timo pitää sitä, että palkkausjärjestelmää ei ole saatu aikaiseksi eikä palkkoja yhtenäistettyä, vaan edelleen roikutaan europalkkoilla.

Luottamusmiestyössä Timo kertoo kokeneensa myös onnistumisia, joista mieleen jäävimpiä ovat olleet, joidenkin henkilöstöriitojen ja yksittäisten jäsenten tapausten selvittäminen. Se ei tosin ole keskeistä luottamusmiehen tehtäväkenttää, mutta mukaan on mentävä jäsenen tueksi jos pyydetään. Ratkenneet tapaukset ovat olleet mieleenpainuvia kompromisseja, mutta muutamia todella ikäviä kiusausjuttu-

ja on jäänyt hampaankoloon kaivelemaan pitkäksi aikaa.

Innostus kumpuaa tehtävän mielekkyydestä

Mikä on innostanut Timoa toimimaan luottamusmiehenä ja mistä hän saanut voimia toimia yhteisen porukan hyväksi? Vastaus tulee epäroimättä: ”Vähin erin kasvanut tietoisuus ay-toiminnan välttämättömyydestä yhtenä yhteiskunnallisen vakauden ja kehityksen perustana. Ilman tätä palkkatyön myyntikartellia ajautuisimme nopeasti kasvavaan vastakkainasetteluun ja eriarvoisuuden nopeaan kasvuun. Siitä se voima kasvaa. Oman homman mielekkyydestä.”

Joukkovoima tuo tulosta

Konkarin neuvo tuleville luottamusmiehille on se, ettei hommassa kannata hötkyillä, eikä myöskään häikäistyä tilapäisistä ongelmista, vaan luottaa suureen kuvioon ja korkeaan järjestäytymisasteeseen. Meitä jukolaisia ei voi sivuuttaa, vaan meidät on otettava huomioon ja tehtävä pitkällä tähtäimellä oikeita ja kantavia ratkaisuja. Luottamusmiehen on tärkeää rakentaa omaa vertaisverkkoaan, joka on mukana ja tukee. Yksin ei kukaan jaksaa. ■

Teksti **Arja Varis**, LOIMU

Tiedotetta julkaisevat:

Agronomiliitto

Outi Parikka, neuvottelupäällikkö
puh. (09) 2511 1642, 040 901 1642
outi.parikka@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Kari Eskola, työmarkkinalakimies
puh. 0201 235 367
kari.eskola@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

DIFF – Ingenjörerna i Finland rf

Kenneth Jönsson, verksamhetsledare
040 802 1420
kenneth.jonsson@diff.fi
www.diff.fi

Toimitus:

Arja Varis,
Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöidenliitto Loimu
arja.varis@loimu.fi, puh. 0400 488516
Osoitelähde: jäsenliitot

Insinööriliitto IL

Juha Särkkä, julkisen sektorin asiamies
puh. 0201 801 843
juha.sarkka@ilry.fi
www.ilry.fi

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöidenliitto Loimu

Arja Varis, edunvalvontapäällikkö
puh. 0400 488516
arja.varis@loimu.fi
www.loimu.fi

Suomen Ekonomit

Ted Apter, asiamies
puh. 0400 602 439
ted.apter@ekonomit.fi
www.ekonomit.fi

Suomen Farmasialiitto

Iivari Järvinen, vastaava lakimies
puh. 029 7010 1091
iivari.jarvinen@farmasialiitto.fi

Suomen Lakimiesliitto

Kirsi Venäläinen, VT, neuvottelupäällikkö
puh. 050 587 3528
kirsi.venalainen@lakimiesliitto.fi
lakimiesliitto.fi

Suomen Psykologiliitto

Annamari Jokinen, pääsihteeri
puh. 040 865 6630
annamari.jokinen@psyli.fi
www.psyli.fi

Tekniikan akateemiset TEK

Pia Hiltunen, asiamies
puh. (09) 2291 2223
pia.hiltunen@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Elin Blomqvist-Valtonen, asiamies
puh. 040 775 3040
elin.blomqvist-valtonen@tral.fi
www.tral.fi

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Petri Toiviainen, neuvottelupäällikkö
puh. 010 231 0354
petri.toiviainen@yhteiskunta-ala.fi
www.yhteiskunta-ala.fi